
Néhány jövőbeni környezeti szempont a vidékfejlesztésben

Varjú Viktor (PhD)

tudományos főmunkatárs/egyetemi docens

2023. 03. 31.

Európa fejlesztéspolitikája zölden világít (főként a városokra)

Green Deal – 2019

- EU területének 30%-a jogilag védett legyen (NATURA2000) (jelen: EU:18%, HU: 21% Natura2000) – szigorúan védett területek 3%-ról → 10%-ra + 3 mrd fa ültetés
 - Körforgásos gazdaság; biogazdálkodás 20% (2019 – 303e ha/4 922e ha=6%);
 - Termelőtől a fogyasztóig (Farm to fork) stratégia ((COM(2020) 381): növényvédőszeres 50%-os csökkentése (2030-ra); műtrágyahasználat 20%-os csökkentése (2030-ra); antimikrobiális szerek 50%-os csökkentése (haszonállat-tenyésztésben és az akvakultúra-ágazatban 2030-ra); 2030-ra mezőgazdasági területek 25%-a biogazdálkodás
 - EU Taxonomy – Zöld befektetések - ESG
-

Európa fejlesztéspolitikája zölden világít (főként a városokra)

- EU Missions: 1. Adaptation to climate change (150 regions/communities); 2. Cancer; 3. Restore our Ocean and Waters; 4. 100 klímasemleges okos város; 5. Egészséges talaj
 - Partnership: pl. DUT (Driving Urban Transition), CETP (Clean Energy Transition)
 - Területi Igazságos Átmenet: BAZ - Heves, Baranya
- „Támogatást nyújtson a szén-dioxid kibocsátás csökkentésében leginkább érintett térségeknek, illetve, hogy a helyi gazdaságokat és közösségeket támogassák az energiaátmenetben”*
- Új Lipcsei Charta: FUA; város-vidék kapcsolat
-

Területi Igazságos Átmenet Terv - Baranya megye

„Kkv-któl eltérő vállalkozások termelőberuházásainak támogatására indikatívan a következő, vállalatok”

- - BLOKOM Nonprofit Kft.
 - Bóly Zrt.
 - Dél-Kom Nonprofit Kft.
 - E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.
 - Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.
 - GEOCHEM Ltd.
 - Aquaprofit Zrt.
 - Kontakt Elektro Kft.
 - Terrán Tetőcserép Gyártó Kft.
 - Lemeztechnika Kft.
- - ipari tevékenységet folytató vállalatok:
 - Carmeuse Hungária Kft. (Carmeuse Hungária Kft. Beremendi Mészüzem)
 - Lafarge Cement Magyarország Kft. (Királyegyházi Cementgyár)
 - Mázai Téglagyár Ipari és Kereskedelmi Kft.
 - Kronospan-MOFA Hungary Farostlemezgyártó Kft.
 - Duna-Dráva Cement Kft. (Duna-Dráva Cement Kft. Beremendi Cementgyár)
- „erőművi és távhő-termelő tevékenységet folytató vállalatok, esetleges támogatásuk kizárólag diverzifikációs (megújuló alapú energiatermelés, ami nem kapcsolódik a fosszilis alapú energiatermeléshez) céllal merülhet fel.”
 - Pannon Hőerőmű Energiatermelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt (Pannon Hőerőmű Zrt. Pécsi Erőmű)
 - Komlói Fűtőerőmű Zrt.

Ha közel megyünk Brüsszelhez..

- FoE WS – „Co-creating to shift to clean mobility” –
130 millió EU-s állampolgár vidék területeken nincs bekapcsolódva
 - ESPON – non-conventional geography – „Discontent areas” – (Relative isolation, income disparities, employment opportunities)
-

Hazai fejlesztéspolitika

A KEHOP és a KEHOP Plusz forráskeretei, valamint azok prioritások közötti felosztása

KEHOP 2014-2020

Prioritás	Intézkedés	Keret (Mrd Ft*)
1.	Vízgyűjtőkezelés	290,8
	Katasztrófavédelem/Klíma	50,3
2.	Ivóvízminőség	59,7
	Szennyvízkezelés	336,5
3.	Hulladékgazdálkodás	97,9
	Kármentesítés	32,6
4.	Természetvédelem	32,6
5.	Megújuló energia	102,5
	Energiahatékonyság	195,8
	Távhő	34,5
	Szemléletformálás	1,9
ÖSSZESEN		1 235,1

KEHOP Plusz 2021-2027

Prioritás	Intézkedés	Keret (Mrd Ft*)
1.	Vízgyűjtőkezelés	262
	Katasztrófavédelem	45
2.	Fenntartható vízi közmű rendszerek	242
	Zöld-kék infrastruktúra	73
	Körkörös hulladékgazdálkodás	77
3.	Körkörös gazdaságfejlesztés	20
	Kármentesítés/ Környezetvédelem	17
4.	Természetvédelem	42
	Energiahatékonysági intézkedések előmozdítása	336
5.	A megújuló energiák ösztönzése	200
	Intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás	188
	Igazságos Átmenet Alap	110
ÖSSZESEN		1 612

*Az összegek 373,9 Ft/euro tervezési árfolyamon vannak feltüntetve

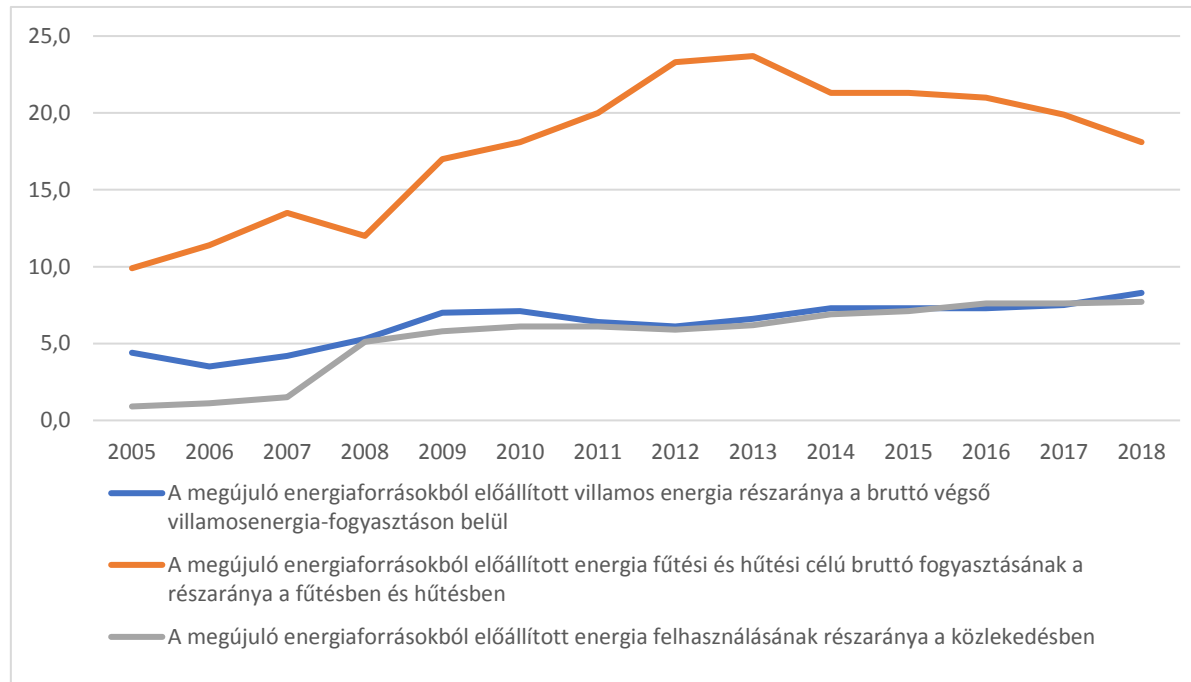
*Az összegek 373,9 Ft/euro tervezési árfolyamon vannak feltüntetve

Területi fókusz:

- 4 legkevésbé fejlett régió
- komplex programmal fejlesztendő 36 járás
- kiemelt fejlesztési térségek (Balaton, Tokaj borvidék, Közép-Duna mente, Budapesti agglomeráció)
- fenntartható városfejlesztés(ERFA min. 8%) városi stratégiák alapján

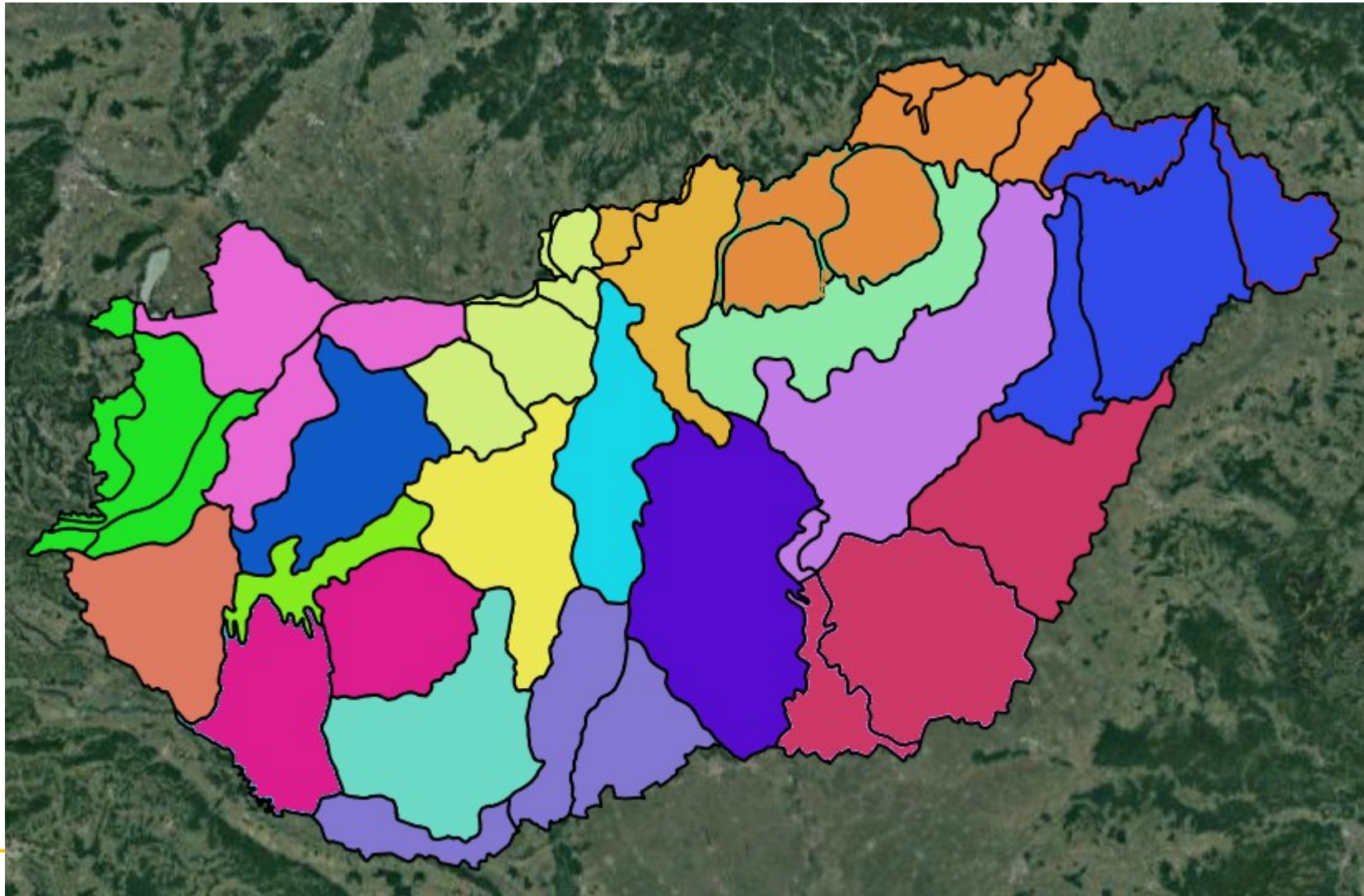
Megújuló energia

- Biomassza dominancia
 - Villamos: Napelemes hangsúly – 726 MWp (2018); 1848 MWp (2022 Q3–640HMKE + 1208 HMKE feletti)
- 2030: 6500 MWp; 2040-re: 10 000 MWp (???Hol???)

Empirikus adatok – mi várható vidéken?

Nagymintás (7000 fő) 22 földrajzi tájban nemre, korcsoportra, településtípusra, iskolai végzettségre reprezentatív

Empirikus adatok – mi várható vidéken?

12. Kérem, nevezze meg az alábbi problémák közül azt a hármat, amelyeket Ön a legfenyegetőbbnek tart!

1. egészségügy helyzete

2. fegyveres konfliktusok

3. fertőző betegségek

4. infláció

5. klímaváltozás

6. migráció

7. munkanélküliség

8. oktatás helyzete

9. szegénység, éhezés

10. terrorizmus

11. túlnépesedés

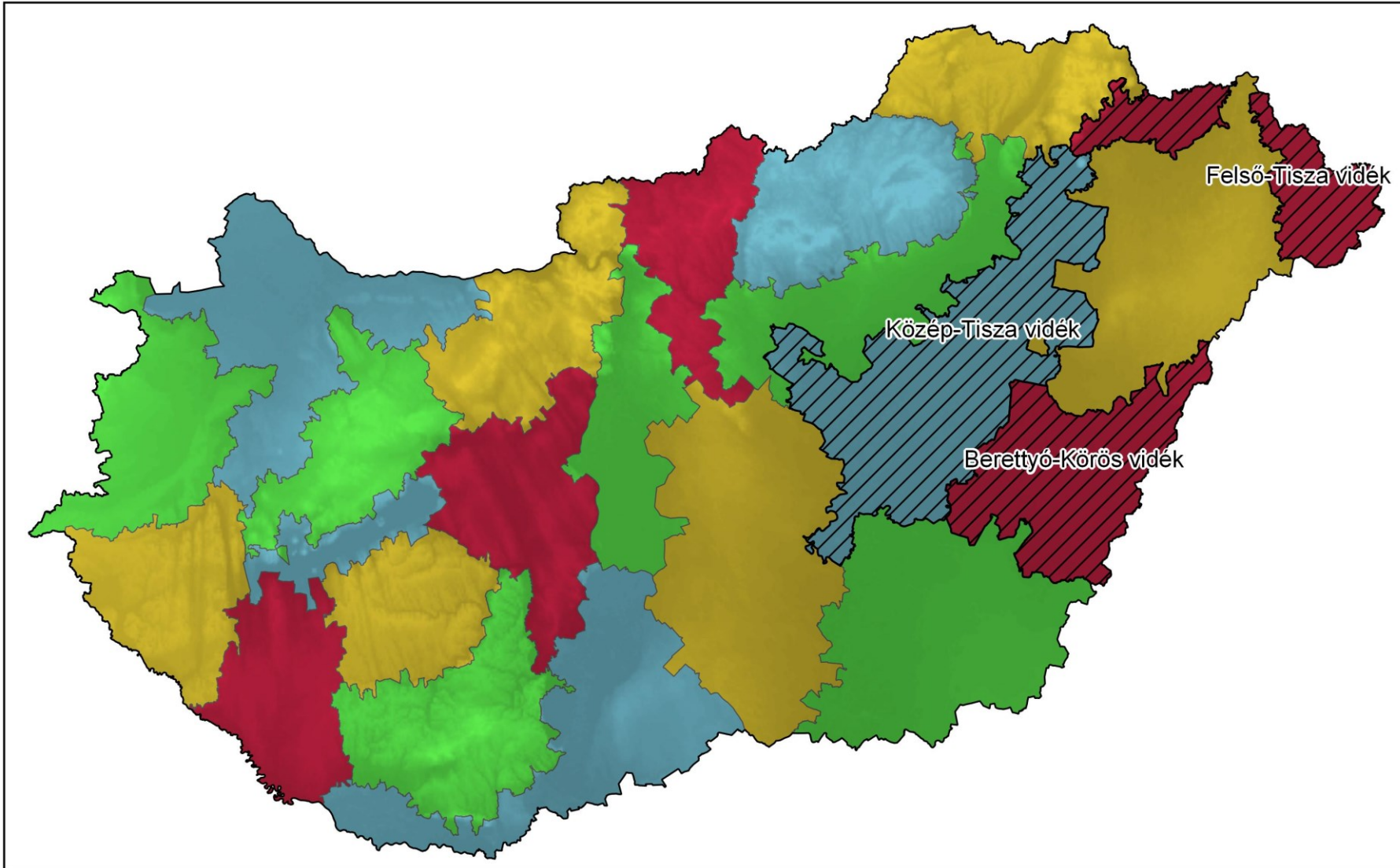
12. vízhiány

- Városban lakók jobban félnek mint a községben lakók

- Bizalom az intézmények irányában (hogyan tudják oldani a klímaváltozás kérdését): *a bizalom mértéke a településhierarchiában felfelé haladva nő*

Empirikus adatok – mi várható vidéken?

Komolyabb veszélyként tekint az éghajlatváltozásra

További eredmények

Területi riport – 2023 (szerk: Koós B.)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

- Varjú Viktor, Bodor Ákos, Koós Bálint, Páthy Ádám
 - A kutatás az ELKH támogatásával, „A hazai klímaadaptáció lehetőségei” című kutatás keretében valósult meg.
-